ISSN 1505-4551

2 (84)
kwiecień-
-czerwiec
2019
Egzemplarz
bezpłatny

Agroizba

PODLASKA IZBA ROLNICZA

WYBORY DO RAD POWIATOWYCH PODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ - 28 LIPCA 2019 R.

DO 05.07.2019 R.

– ZGŁASZANIE I REJESTROWANIE KANDYDATÓW NA CZŁONKÓW RAD POWIATOWYCH IZBY ROLNICZEJ

ROLNIKU

SPRAWDŹ GDZIE MIEŚCI SIĘ TWÓJ LOKAL WYBORCZY

PRZYJDŹ,
WYBIERZ,
ZAGŁOSUJ

Podlaska Izba Rolnicza informuje, że organizuje podstawowe oraz uzupełniające szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin, tzw. kursy „na opryskiwacz". W celu uzyskania wszelkich informacji zapraszamy do biur powiatowych Podlaskiej Izby Rolniczej.

Informacje znajdują się również na stronie internetowej www.pirol.pl

Przypominamy, że szkolenie ważne jest tylko 5 lat, a atest opryskiwacza 3 lata. Jednocześnie informujemy, że od 1 stycznia 2016 r. osoby nie posiadające uprawnień, nie mogą zakupić środków ochrony roślin. W wyniku kontroli brak uprawnień bądź atestu może skutkować pomniejszeniem dopłat bezpośrednich.

Augustów – 509 197 794
Sejny – 697 363 402
Białystok – 85 676 08 58
Siemiatycze – 603 440 064
Bielsk Podlaski – 607 327 607
Sokółka – 511 468 203
Hajnówka – 885 272 730
Suwałki – 87 565 09 71
Grajewo – 511 468 218
Wysokie Maz. – 86 275 01 81
Kolno – 86 278 10 36
Zambrów – 86 271 24 52
Mońki – 85 716 24 59

Spis treści

Informacje

Nowe zasady szacowania szkód łowieckich 5

Odszkodowania za szkody wyrządzone przez bobry 6

Dofinansowanie do wapnowania gleb - dla kogo, kiedy i ile?. 7

Ustawa antyodorowa 8

Wypalanie traw grozi utratą dopłat . . . 9

Żywienie cieląt po porodzie 11

Prawo

Restrukturyzacja a oddłużenie gospodarstw rolnych – część II 13

Uprawa

Mikroelementy – niedocenione wsparcie w budowaniu plonu. 15

Ekologia

Hodowla kóz w gospodarstwie ekologicznym, część 1 15

Wieści z Izby

Zaopiniowane projekty aktów prawnych. 17

Podpisano umowy na dofinansowanie projektów wybranych w ramach konkursu dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich 17

Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Podlaskiego 19

Konferencja dotycząca roli izb rolniczych z udziałem Ministra Rolnictwa Jana Krzysztofa Ardanowskiego 19

Wspólne posiedzenie z delegatami Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Jarocinie . .20

Krajowe Uroczystości Świętego Izydora Oracza w Białymstoku. 21

Drodzy rolnicy,
członkowie Podlaskiej Izby Rolniczej

Kadencja 2015-2019 izby upłynęła pod znakiem wytężonej pracy i ogromnego zaangażowania Was delegatek i delegatów Podlaskiej Izby Rolniczej w życie społeczno-gospodarcze naszego rolnictwa. Serdecznie dziękuję za codzienną pracę społeczną, wytrwałość występowania niejednokrotnie w trudnych sprawach, ważnych dla nas rolników i naszych gospodarstw.

Kilka kwestii udało się doprowadzić do pozytywnych rozwiązań, chociażby zwiększone limity paliwa rolniczego dla gospodarstw hodujących bydło, pomoc do wapna rolniczego, będą tzw. ubojnie rolnicze, rozwiązany problem odpadów folii i siatki, poprzez opiniowanie rocznych planów łowieckich, poprawiła się współpraca z kołami łowieckimi. Wasza pomoc przy szacowaniu i udział w komisjach szacujących szkody klęskowe, była bardzo ważna, aby tą pomoc rolnicy mogli w ogóle otrzymać. Nie bagatela 47 tysięcy protokołów w wymienionej kadencji robi duże wrażenie, co się przełożyło na konkretną pomoc.

To tylko niektóre działania Podlaskiej Izby Rolniczej w ciągu ostatnich 4 lat. Staraliśmy się współpracować ze wszystkimi instytucjami państwowymi, związkami, zabierać głos w ważnych sprawach, lobbować w tych wszystkich kwestiach, ważnych dla nas rolników. Izba Rolnicza była, jest i będzie reprezentantem wszystkich rolników. Czy będzie miała ważny wpływ na podejmowanie decyzji poprzez rządzących to po części zależy też od nas samych, od spójnych i głęboko przeanalizowanych stanowisk.

Czy będziemy mogli więcej, to już wola partii rządzących. Deklarują, że chcą wspierać samorząd rolniczy wszystkimi ważnymi kompetencjami. Trzeba określić jaką Izba będzie miała strukturę organizacyjną, jaką finansową. Czy zawód rolników będzie w pełni doceniony i poważnie traktowany, na równi z innymi zawodami, z takimi samymi prawami i obowiązkami, np. prawem do godnego wynagrodzenia, wypoczynku. W przyszłej kadencji czeka nas dyskusja, chyba najważniejsza dla naszego środowiska – w jaki sposób zatrzymać młodych na wsi? Czy wiek 65 lat przejścia na emeryturę, dla rolników to nie za późno? Przykładowo we Francji przechodzi się w wieku 62 lat.

To tylko niektóre problemy, które nurtują nasze środowisko, aby mieć większy wpływ na dobre rozstrzygnięcia dla nas, trzeba kandydować i wybierać godnych przedstawicieli i później od nich wymagać. Nie zapominajmy, nas rolników na wsi jest coraz mniej i tylko silny samorząd rolniczy może skutecznie codzienną pracą, współpracą z otoczeniem rolnictwa, realizować nasze postulaty.

Z poważaniem
Grzegorz Leszczyński
Prezes PIR

Wydawca: Podlaska Izba Rolnicza, Porosły, ul. Wierzbowa 57, 16-070 Choroszcz, tel./fax: 85 676 08 62, e-mail: bialystok@pirol.pl, www.pirol.pl
Redaktor naczelny – Agnieszka Artemiuk.
Zespół redakcyjny – pracownicy Podlaskiej Izby Rolniczej.
Biuro reklamy – Joanna Raś 665 094 592
Korekta – Elżbieta Orłowska, Anna Pietraszewicz
Nakład: 4000 egz. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń i reklamy oraz zastrzega sobie prawo do dokonywania przeróbek i skrótów w tekstach. Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca.
Przygotowanie i druk: Drukarnia Biały Kruk Milewscy sp.j., Sobolewo, ul. Tygrysia 50, 15-509 Białystok, tel. 85 868 40 60, e-mail: drukarnia@bialykruk.com

Drodzy Rolnicy.

Polskie Izby Rolnicze to historia sięgająca XIX wieku. Zlikwidowane dekretem w 1946 r., od połowy lat 90 XX wieku wznowiły swoją działalność, funkcjonując na podstawie przeprowadzanych co cztery lata demokratycznych wyborów. Izby rolnicze wpływają na kształtowanie polityki rolnej i uczestniczą w jej realizacji.

Obecny rok to kolejne wybory do izb rolniczych, które odbędą się w całej Polsce 28 lipca. Już po raz szósty w III RP wszyscy płatnicy podatku rolnego, posiadający czynne prawo wyborcze, będą wybierali swoich przedstawicieli w gminie.

Każdy kto chce, by poprawiła się jakość życia i pracy rolników w Polsce, powinien wziąć odpowiedzialność za to dążenie do poprawy stanu rzeczy. Odbywa się to właśnie przez udział w wyborach. Wybory są najważniejszym aktem państwa demokratycznego oraz podstawowym środkiem wywierania wpływu na politykę kraju. Są one także jednym z podstawowych obowiązków obywatelskich. W ten sposób rolnicy mogą zdecydować kto będzie ich reprezentował w celu rozwiązywania problemów rolnictwa i przedstawiania interesów członków samorządu rolniczego. Tylko liczny udział rolników w wyborach do izb rolniczych może zapewnić wybór właściwych przedstawicieli, skutecznie walczących o nasze interesy.

Zachęcam również wszystkich rolników do skorzystania z przysługującego im biernego prawa wyborczego i aktywnego ubiegania się o mandat delegata do izb rolniczych ze swojej gminy. Tylko sami rolnicy, znający specyfikę i problemy pracy na roli, najlepiej będą reprezentować swoje środowisko i działać na rzecz rozwiązywania jego problemów.

Z rolniczym pozdrowieniem,
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

DANE KONTAKTOWE:

Krajowa Rada Izb Rolniczych
ul. Żurawia 24 lok. 15
00-515 Warszawa
tel. 668 172 572
wybory@krir.pl

Dolnośląska Izba Rolnicza
ul. Wiejska 29
52-411 Wrocław
tel. 508 087 735
sekretariat@izbarolnicza.pl

Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza
Przysiek k. Torunia
87-134 Zławieś Wielka
tel. 56 678 92 40, 56 678 92 41
izbarolnicza@kpir.pl

Lubelska Izba Rolnicza
ul. Pogodna 50 A/2
20-337 Lublin
tel. 81 443 60 71
lublin@lir.lublin.pl

Lubuska Izba Rolnicza
ul. Kożuchowska 15 A
65-364 Zielona Góra
tel. 68 324 62 62, 453 70 91, 453 70 92
sekretariat@lir.agro.pl

Izba Rolnicza Woj. Łódzkiego
ul. Północna 27/29
91-420 Łódź
tel. 42 632 70 21, 692 479 000
info@izbarolnicza.lodz.pl

Małopolska Izba Rolnicza
os. Krakowiaków 45a/15
31-964 Kraków
tel. 12 643 16 87
mir@mir.krakow.pl

Mazowiecka Izba Rolnicza
Parzniew, ul. Wolności 2
05-804 Pruszków
tel. 22 290 25 79
sekretariat@mir.pl

Izba Rolnicza w Opolu
ul. Północna 2
45-805 Opole
tel. 77 457 23 26, 600 300 906
dyrektor@izbarolnicza.opole.pl

Podkarpacka Izba Rolnicza
Trzebownisko 615 A
36-001 Trzebownisko
tel. 17 871 40 77
pir@xo.pl

Podlaska Izba Rolnicza
Porosły, ul. Wierzbowa 57
16-070 Choroszcz
tel. 85 676 08 62, 85 676 08 58
bialystok@pirol.pl

Pomorska Izba Rolnicza
ul. Zygmunta Wróblewskiego 3
83-000 Pruszcz Gdański
tel. 58 303 19 39, 695 426 599
gdansk@pir.home.pl

Śląska Izba Rolnicza
ul. Jesionowa 9A
40-159 Katowice
tel. 32 258 04 45, 34 368 15 12
biuro@sir-katowice.pl

Świętokrzyska Izba Rolnicza
ul. Chopina 15/3
25-356 Kielce
tel. 41 341 10 68
biuro@sir-kielce.pl

Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza
ul. Towarowa 1
10-416 Olsztyn
tel. 89 534 05 67, 89 527 71 89
wmirol@wmirol.org.pl

Wielkopolska Izba Rolnicza
ul. Golęcińska 9L
60-626 Poznań
tel. 61 227 01 25
wybory@wir.org.pl

Zachodniopomorska Izba Rolnicza
ul. Chmielewskiego 22a/9
70-028 Szczecin
tel. 91 484 40 72, 501 652 389
wybory@zir.pl

KRIR

Wybory do Izb Rolniczych

28 lipca 2019

Koleżanki i Koledzy Rolnicy.

W demokracji najważniejszym weryfikatorem są wybory. Można mieć najlepsze pomysły, ale bez wsparcia zainteresowanych trudno je realizować. Świat się szybko zmienia i powstają różne problemy do rozwiązania. Dlatego tak istotny jest wybór własnych reprezentantów.

Przed nami wybory do Izb Rolniczych. To my – rolnicy będziemy decydować o tym, jak przez kolejne 4 lata będzie wyglądał nasz rolniczy samorząd.

Już od ponad 20 lat działa on w wolnej Polsce. Z mocy ustawy spoczywa na nim wiele odpowiedzialnych zadań. Jeszcze większe są oczekiwania środowiska rolniczego. Podstawowym warunkiem wypełnienia takiej roli jest powszechny udział nas samych – rolników. To my mamy prawo wybierać i być wybieranymi. Apeluję o aktywność i wybieranie na swoich reprezentantów najlepszych spośród nas. Żadne zapisy prawne, żadne regulacje nie zastąpią obywatelskiej aktywności i świadomych wyborów. Pragniemy, aby to była silna reprezentacja środowiska, a to możemy osiągnąć przez wybieranie lokalnych liderów, którzy nie boją się podejmować trudnych rozmów z rządem, z organizacjami i związkami rolniczymi. Wieś potrzebuje liderów, którzy mają autorytet i odwagę, by organizować rolników do wspólnych działań gospodarczych i społecznych, podobnie jak to czynią Izby Rolnicze w innych krajach. Taki będzie nasz samorząd, jaka będzie nasza aktywność i jakich sami dokonamy wyborów.

Sami najlepiej wiecie, kto mógłby Was dobrze reprezentować. Ja apeluję o powszechny udział, o obywatelską postawę, bo właśnie poprzez liczny swój udział w wyborach do rolniczego samorządu potwierdzacie ideę demokracji i troski o naszą Ojczyznę.

Szczęść Boże!
Jan Krzysztof Ardanowski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

TERMINARZ WYKONANIA POSZCZEGÓLNYCH CZYNNOŚCI ZWIĄZANYCH Z PRZEPROWADZENIEM WYBORÓW DO WALNYCH ZGROMADZEŃ IZB ROLNICZYCH

Termin wykonania czynności	Rodzaj czynności
najpóźniej w dniu 30.04.2019 r. (wt)	podanie przez izbę rolniczą, do wiadomości jej członków, treści uchwały Krajowej Rady Izb Rolniczych w sprawie zarządzenia wyborów do walnych zgromadzeń izb rolniczych
najpóźniej do dnia 31.05.2019 r. (pt)	wybór przez walne zgromadzenie izby rolniczej komisji wojewódzkiej przeprowadzającej wybory do rad powiatowych tej izby
najpóźniej do dnia 31.05.2019 r. (pt)	sporządzenie przez zarząd izby rolniczej wykazu okręgów wyborczych i przekazanie go komisji wojewódzkiej
najpóźniej do dnia 10.06.2019 r. (pon)	powołanie przez komisję wojewódzką komisji okręgowych przeprowadzających wybory do rad powiatowych izby rolniczej
najpóźniej do dnia 10.06.2019 r. (pon)	przekazanie przez komisję wojewódzką wykazu okręgów wyborczych komisjom okręgowym i podanie go do wiadomości członków izby rolniczej
najpóźniej do dnia 14.06.2019 r. (pt)	podział okręgu wyborczego na obwody głosowania przez komisje okręgowe
najpóźniej do dnia 14.06.2019 r. (pt)	– powołanie przez komisje okręgowe komisji obwodowych przeprowadzających w obwodzie głosowania w wyborach do rad powiatowych izby rolniczej, – przekazanie przez komisje okręgowe wykazu obwodów głosowania w okręgu komisjom obwodowym i podanie go do wiadomości członków izby rolniczej
najpóźniej do dnia 17.06.2019 r. (pon)	udostępnienie do wglądu spisu członków izby rolniczej uprawnionych do udziału w głosowaniu w wyborach do rad powiatowych izby rolniczej
najpóźniej do dnia 05.07.2019 r.	zgłaszanie i rejestrowanie kandydatów na członków rad powiatowych izby rolniczej do komisji okręgowych, dostarczenie komisji okręgowej lub komisji obwodowej spisu członków izby rolniczej uprawnionych do udziału w głosowaniu w wyborach do rad powiatowych izby rolniczej
08.07.2019 r.	zamieszczenie obwieszczenia wzywającego członków izby rolniczej do zgłoszenia kandydatów w dodatkowym naborze
najpóźniej do dnia 11.07.2019 r. (czw)	zgłaszanie kandydatów w dodatkowym naborze
najpóźniej w dniu 18.07.2019 r. (czw)	podanie do wiadomości członków izby rolniczej listy kandydatów na członków rad powiatowych w poszczególnych okręgach wyborczych
26.07.2019 r. (pt)	przekazanie przez komisje okręgowe kart do głosowania komisjom obwodowym
godz. 8.00-18.00 28.07.2019 r. (ndz)	głosowanie
najpóźniej w dniu 18.08.2019 r. (ndz)	zwołanie przez zarząd izby rolniczej pierwszych posiedzeń rad powiatowych tej izby
najpóźniej w dniu 08.09.2019 r. (ndz)	zwołanie przez zarząd izby rolniczej pierwszego posiedzenia nowo wybranego walnego zgromadzenia

Nowe zasady szacowania szkód łowieckich

Od 27 kwietnia 2019 roku obowiązuje nowe rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych z dnia 16 kwietnia 2019 r. (Dz.U. poz. 776 z 2019 r.), które ma na celu określenie:

1. sposobu i terminu zgłaszania szkód łowieckich;
2. sposobu powiadamiania o terminach dokonania oględzin i szacowania ostatecznego szkód łowieckich;
3. metody dokonywania oględzin i szacowania ostatecznego szkód łowieckich;
4. metody ustalania wysokości i wypłaty odszkodowania za szkody łowieckie;
5. wzorów protokołów oględzin i szacowania ostatecznego.

Szacowania szkody dokonuje się na pisemny wniosek poszkodowanego (pisemnie – listem poleconym lub elektronicznie – mailowo). Czas na zgłoszenie szkody wynosi 3 dni od dnia jej stwierdzenia (14 dni od powstania szkody w przypadku sadów).

W przypadku łąk i pastwisk w czasie trwania okresu wegetacyjnego szkody wyrządzone przez dziki muszą być zgłoszone w terminie 3 dni od dnia ich stwierdzenia, natomiast szkody wyrządzone poza okresem wegetacyjnym – w terminie umożliwiającym szacowanie szkody przed doprowadzeniem uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego przed rozpoczęciem wegetacji.

WAŻNE DATY

od 7 maja 2019 r. do 31 października 2019 r.

można składać wnioski na pomoc dla Kół Gospodyń Wiejskich" (chyba, że wcześniej wyczerpana zostanie tegoroczna pula środków przewidziana na ten cel).

Za szkody wyrządzone przez dziki, łosie, jelenie, daniele i sarny na terenach wchodzących w skład obwodów łowieckich oraz podczas wykonywania polowania odpowiadają dzierżawcy bądź zarządcy obwodów łowieckich.

Za szkody wyrządzone w uprawach rolnych przez łosie (obecnie objęte całoroczną ochroną) odpowiada Skarb Państwa.

Zawiadomienie o terminie oględzin lub szacowania ostatecznego musi mieć formę pisemną i powinno być przekazane listowanie, bądź za pośrednictwem poczty elektronicznej lub przez krótkie wiadomości tekstowe (SMS). W taki sam sposób nadleśniczy albo dyrektor regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe powinien zawiadomić zainteresowane strony o oględzinach albo szacowaniu ostatecznym w ramach postępowania odwoławczego. W postępowaniu odwoławczym może uczestniczyć przedstawiciel izby rolniczej – jeżeli został złożony wniosek o jego udział.

Podczas oględzin oraz szacowania ostatecznego ustala się m.in. gatunek zwierzyny, rodzaj uprawy lub płodu rolnego, stanu, jakości, obszaru, szacunkowy procent zniszczenia uprawy, szacunkową masę zgromadzonego i uszkodzonego płodu rolnego, plon z 1 ha, wysokość odszkodowania, wartość płodów rolnych. Wszystkie te składowe umożliwią dokładne wyliczenie odszkodowania.

Określenie stanu i jakości uprawy zawarte w protokole szacowania szkód stanowi dodatkowe uzupełnienie informacji o uprawie w odniesieniu do metodyki wyliczenia plonu z uprawy. W przypadku gdy z określenia stanu i jakości uprawy lub płodu rolnego wynika, że jest np. zła, określony na podstawie prób polowych plon z uprawy zwykle jest niższy, co wpływa też na wysokość wyliczonego odszkodowania. W przypadku gdy stan i jakość uprawy są bardzo dobre, plon ustalony na podstawie prób polowych jest również wyższy. Natomiast w przypadkach, gdy nie ma możliwości określenia plonowania na podstawie prób polowych, plon z 1 ha ustala się na podstawie średniej wartości plonowania z regionu powstania szkody w oparciu o dane uzyskane w wojewódzkim ośrodku doradztwa rolniczego lub odpowiedniej jednostce naukowej. W takim przypadku stan i jakość uprawy będzie miał przełożenie na wysokość wypłaty odszkodowania, ponieważ wartości używane do określenia odszkodowania stanowią średnią. W przypadku płodu rolnego wysokość wyliczonego do wypłaty odszkodowania również zależna będzie od stanu i jakości płodu.

Ponadto umożliwienie wykorzystywania odbiorników Globalnych Systemów Nawigacji Satelitarnej (GNSS), danych zawartych w systemie informacji przestrzennej (GIS) oraz bezzałogowych statków powietrznych (dronów) podczas pomiarów uszkodzonych powierzchni usprawni wykonywanie prac przez zespół szacujący daną szkodę.

W przypadku plonów z użytków zielonych, dla których brak jest skupu o charakterze powszechnym, jego wartość ustala się w oparciu o współczynniki przeliczeniowe plonu na jednostki zbożowe.

W przypadku płodów rolnych, które nie występują w obrocie rynkowym w regionie powstania szkody, ich wartość określa się na podstawie aktualnych cen prac agrotechnicznych oraz wartości rynkowej nasion lub sadzonek niezbędnych do wysiania lub posadzenia.

Wysokość odszkodowania pomniejsza się o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania, które ustala się indywidualnie dla każdej uprawy.

Wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone przez dziki na łąkach i pastwiskach ustala się na podstawie wartości rynkowej utraconego plonu w danym roku, przez co rozumie się te pokosy (w przypadku łąk), które byłyby możliwe do zebrania, gdyby szkoda nie wystąpiła. Wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone przez dziki na łąkach również pomniejsza się o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.

Anna Pietraszewicz
PIR Porosły

Odszkodowania za szkody wyrządzone przez bobry

W odpowiedzi na wniosek Krajowej Rady Izb Rolniczych, skierowany do Ministra Środowiska o wprowadzenia zmian w rozporządzeniu z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową poprzez wprowadzenie możliwości składania oświadczeń zamiast zaświadczeń i kopii dokumentów do wniosków za szkody wyrządzane przez bobry, poniżej przedstawiamy odpowiedź Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w przedmiotowej sprawie.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż roszczenia z tytułu szkód wyrządzonych przez bobry podlegają ocenie w kontekście art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. u. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (Dz.U. z 2018 r. poz. 645).

Wniosek o odszkodowania za szkodę musi zawierać informacje, o których mowa w § 2 ust.4 rozporządzenia i do wniosku muszą być załączone dokumenty wskazane w § 2 ust.5 rozporządzenia. Do wniosku dołącza się:

1) kopię dokumentu potwierdzającego prawo własności mienia, które uległo szkodzie, a w przypadku szkody wyrządzonej w pogłowiu zwierząt gospodarskich,
   a) oświadczenie poszkodowanego, że zwierzę będące przedmiotem szkody jest własnością poszkodowanego,
   b) kopię dokumentacji hodowlanej albo oświadczenie poszkodowanego o gotowości udostępnienia dokumentacji hodowlanej do wglądu podczas oględzin szkody, albo
2) kopię dokumentu potwierdzającego oddanie poszkodowanemu mienia, które uległo szkodzie, do gospodarczego korzystania, w szczególności umowy użytkowania, najmu, dzierżawcy lub oświadczenia właściciela gruntu, albo
3) oświadczenie poszkodowanego o posiadaniu samoistnym mienia, które uległo szkodzie;
4) odpowiednio do przedmiotu szkody;
   a) oświadczenie poszkodowanego, że powstała szkoda skutkuje zmniejszeniem przychodów z działalności rolniczej w rozumieniu art.2 ust. 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.) - jeżeli poszkodowanym jest rolnik,
   b) kopię pozwolenia wodnoprawnego wydanego na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.) pozwolenia na budowę wydanego albo zgłoszenia dokonanego na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r - Prawo budowlane (Dz. U. z 2018, poz. 1202, z późn.zm.) - jeżeli były wymagane dla przedmiotu szkody,
   c) oświadczenie poszkodowanego o planowanym terminie sprzętu uprawy lub płodów rolnych, które uległy szkodzie, przy czym termin ten nie może być krótszy niż 14 dnia od dnia zgłoszenia szkody.

Wskazany powyżej przepis nie obliguje poszkodowanego do złożenia żądanego zaświadczenia, lecz wyłącznie oświadczeń i kopii dokumentów, których sporządzenie nie jest czynnością ani pracochłonną, ani kosztowną.

W związku z powyższym, odnosząc się do postulatu rozważenia podjęcia stosownych kroków legislacyjnych zmierzających do zmiany rozporządzenia w zakresie, o którym mowa powyżej, GDOŚ informuje, że w jego ocenie zmiana tego stanu prawnego nie jest zasadna. Należy zauważyć, że wydatkowanie środków publicznych musi być poparte konkretnymi dowodami, a tymi jest dokumentacja zgromadzona w procesie szacowania szkód. Ponadto procedura szacowania i wyceny szkód jest bardzo pracochłonna, w związku z czym działania w tej materii winny być podejmowane w sytuacjach klarownych, gdzie nie ma wątpliwości co do prawa własności uszkodzonego mienia, czy posiadania stosownego pozwolenia.

Źródło: www.krir.pl

PREZYDENT RP ANDRZEJ DUDA PODPISAŁ W DNIU 27 MAJA BR. USTAWĘ Z DNIA 26 KWIETNIA 2019 R. O ZMIANIE USTAWY O KSZTAŁTOWANIU USTROJU ROLNEGO ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW.

Celem uchwalonej ustawy jest złagodzenie ograniczeń w zakresie obrotu nieruchomościami rolnymi, wprowadzonych na mocy ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

Ustawa wprowadza rozwiązania stanowiące odzwierciedlenie doświadczeń w stosowaniu obowiązujących przepisów lub wiążące się z realizacją postulatów zgłaszanych przez środowiska rolnicze. W szczególności, nie zmieniając wprowadzonego ustawą z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw wymogu, zgodnie z którym nabywcą nieruchomości rolnej może być, co do zasady, rolnik indywidualny, zdecydowano o wprowadzeniu rozwiązań, które będą miały na celu złagodzenie dotychczas obowiązujących ograniczeń w obrocie nieruchomościami rolnymi.

Zakładane cele ustawy, w ramach zmian ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, realizowane będą m. in. poprzez:

1) poszerzenie katalogu przypadków, w których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego; oprócz obecnie istniejących wyjątków, przepisy ww. ustawy nie będą również stosowane do nieruchomości rolnych:
   a) położonych w grancach administracyjnych miast,
   b) stanowiących tzw. „grunty niezbędne”,
   c) pod stawami rybnymi;
2) doprecyzowanie definicji gospodarstwa rolnego;
3) poszerzenie listy podmiotów i przypadków, których nie dotyczą określone w ustawie główne warunki

nabycia nieruchomości rolnej (czyli spełnienie przez nabywcę kryteriów uznania go za rolnika indywidualnego i ograniczenie obszarowe nabywanej nieruchomości rolnej) oraz nie ma potrzeby uzyskiwania zgody Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na transakcję:

a) poszerzenie kręgu osób bliskich o rodzeństwo rodziców oraz o pasierbów,
b) włączenie do grupy ww. podmiotów spółki prawa handlowego, która jest operatorem systemu dystrybucyjnego gazowego, niektórych rodzajów spółki kapitałowej lub grupy kapitałowej, spółdzielni produkcji rolnej dokonującej nabycia w drodze pierwokupu i członka spółdzielni rolnej mającego wkład w tej spółdzielni, w przypadku zbycia na jego rzecz wkładu gruntowego przez innego członka tej samej spółdzielni,
c) poszerzenie katalogu ww. przypadków m.in. o: nabywanie nieruchomości rolnych o powierzchni mniejszej niż 1 ha, nabywanie nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego i upadłościowego, nabywanie nieruchomości w wyniku zniesienia współwłasności, podziału majątku wspólnego po ustaniu małżeństwa oraz działu spadku, nabywanie nieruchomości w wyniku podziału, przekształcenia bądź łączenia spółek prawa handlowego, nabywanie nieruchomości położonej na obszarze górniczym lub terenie górniczym itp.;

4) poszerzenie katalogu przypadków, w których nabycie nieruchomości rolnych będzie możliwe po uprzednim uzyskaniu zgody Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, oraz doprecyzowanie wymogów względem zbywcy nieruchomości rolnej i nabywcy takiej nieruchomości;
5) zastąpienie dotychczasowego obowiązku dawania przez nabywcę rękojmi należytego prowadzenia działalności rolniczej wymogiem zobowiązania się przez niego do prowadzenia działalności rolniczej na nabywanej nieruchomości oraz wymogiem uzyskania opinii dotyczącej zamierzonej działalności rolniczej, wydanej przez właściwy wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego;
6) zmniejszenie z 10 do 5 lat okresu, przez który:
   a) nabywca nieruchomości rolnej jest obowiązany prowadzić gospodarstwo rolne, w skład którego weszła nabywana nieruchomość,
   b) nabyta nieruchomość nie może być zbyta ani oddana w posiadanie innym podmiotom.

W ramach zmian ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa przewidziano m.in.:

1) umożliwienie dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa udzielania zamówień publicznych, np. na usługi związane wyłącznie z działalnością danego oddziału;
2) umożliwienie Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa, za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, wykorzystywania mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa do ustanawiania zabezpieczeń związanych z realizacją zadań wynikających z polityki państwa, w szczególności w zakresie wsparcia rolnictwa, aktywnej polityki rolnej oraz rozwoju obszarów wiejskich (przy czym suma hipotek nie może przekroczyć łącznie 1 mld zł);
3) wymóg uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na nieodpłatne przekazanie gruntów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na rzecz jednostki samorządu terytorialnego czy też osoby bezrobotnej oraz poszerzenie możliwości nieodpłatnego przekazania nieruchomości Zasobu na rzecz jednostki samorządu terytorialnego (objęcie tą możliwością jednostek samorządu terytorialnego posiadających ostateczną decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu);
4) przyjęcie zasady, że jedną z form gospodarowania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa jest wniesienie mienia lub jego części do spółki prawa handlowego.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów dotyczących platformy informatycznej służącej zamieszczaniu ogłoszeń o zamiarze sprzedaży nieruchomości rolnych, które wejdą w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Anna Pietraszewicz
PIR Porosły

Dofinansowanie do wapnowania gleb - dla kogo, kiedy i ile?

Ministerstwo Środowisko zapowiedziało uruchomienie ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie. 300 mln zł – bo właśnie taką kwotę przez najbliższe trzy lata rząd planuje przeznaczyć na wapnowanie gleb. Celem programu będzie wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych (eksperci przekonują rolników, że dzięki wapnowaniu gleb rośliny lepiej przyswoją inne składniki pokarmowe i będą bardziej odporne na suszę). Dofinansowane zostaną przedsięwzięcia w zakresie zakupu czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz MgO), z wyłączeniem kosztu jego transportu i rozsiewania.

Jak informuje Ministerstwo Środowiska, wsparcie wahać się będzie w przedziale 100-300 zł/t czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz MgO) dla gospodarstw w zależności od powierzchni użytków rolnych. Beneficjentami programu mają być Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a ostatecznymi odbiorcami korzyści będą

właściciele lub posiadacze gruntów rolnych. Przewiduje się zaangażowanie środków WFOŚiGW (5-10% kosztów kwalifikowanych).

Kwota dofinansowania przedsięwzięcia wynosi odpowiednio:

- do 300 zł/t czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz MgO) dla gospodarstw o powierzchni nie przekraczającej 25 ha użytków rolnych,
- do 200 zł/t czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz MgO) dla gospodarstw o powierzchni powyżej 25 ha, ale nie przekraczającej 50 ha użytków rolnych,
- do 100 zł/t czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz MgO) dla gospodarstw o powierzchni powyżej 25 ha, ale nie przekraczającej 75 ha użytków rolnych.

Dofinansowanie będzie udzielane na realizację przedsięwzięć skutkujących poprawą jakości środowiska z wyłączeniem zabiegów agrotechnicznych, co zostanie potwierdzone pozytywną opinią właściwej miejscowo Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. Dodatkowo WFOŚiGW będzie weryfikował stopień pilności podjęcia zabiegów odkwaszających ze względu na ich skutek środowiskowy.

W przypadku zakupu nawozu w ilości poniżej zapotrzebowania na CaO+MgO wskazanego w zaleceniach nawozowych, dofinansowanie zostanie naliczone proporcjonalnie do zawartości czystego składnika. Natomiast zakupiona ilość nawozu powyżej zapotrzebowania na CaO+MgO nie zostanie dofinansowana.

Edyta Grabowska
PIR Zambrów

Ustawa antyodorowa

W związku z licznymi skargami mieszkańców wsi na uciążliwe odory, w lipcu 2019 r. ma wejść w życie przygotowany przez resort środowiska projekt ustawy dotyczącej uciążliwości zapachowej. Określa ona minimalną odległość ferm od budynku mieszkalnego.

Ustawa ma ograniczyć budowanie ogromnych hodowli obok zabudowań mieszkalnych. Według projektu budynki w których utrzymywane będzie więcej niż 500 dużych jednostek przeliczeniowych, czyli powyżej 500 krów, 1666 macior lub 125 tys. kur mógłby zostać postawiony w odległości nie mniejszej niż 500 metrów od sąsiadów. W przypadku ferm utrzymujących nie mniej niż 210 DJP i nie więcej niż 500 DJP odległość wylicza się w prosty sposób: ilość dużych jednostek przeliczeniowych na gospodarstwie równa się odległość od budynków mieszkalnych, czyli 1DJP = 1 m. W przypadku ferm bardzo dużych (powyżej 500 DJP) nie będą mogły powstawać bliżej niż 500 metrów od innego gospodarstwa i budynków użyteczności publicznej.

Projektowana regulacja zakłada jednak wyjątek od restrykcyjnej zasady odległościowej. Otóż rolniczą działalność mogącą powodować uciążliwość zapachową będzie można prowadzić, jeśli wyrażą na to zgodę właściciele wszystkich mieszkań, domów i gospodarstw agroturystycznych znajdujących się na „chronionym" terenie, tj. w granicach oddziaływania przyszłej fermy. Zgoda sąsiadów ma być wyrażana w formie aktu notarialnego z wpisem do ksiąg wieczystych. Podobny pomysł był już rozważany w trakcie prac nad

nowelizacją tzw. ustawy antywiatrakowej, ale uznano wtedy, że furtka będzie trudna do wykorzystania w praktyce i pozostanie wyłącznie na papierze. Regulacja pomija pojawiające się w przestrzeni publicznej propozycje urealnienia znaczenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także ustanowienia kilkuletniego okresu przejściowego dla istniejących hodowli z obowiązkiem przeniesienia ich w odpowiednie miejsca po jego upływie.

W opinii producentów trzody chlewnej niesprawiedliwe jest, że nakłada się na nich ograniczenia co do budowy chlewni, a na inne obiekty przemysłowe np. oczyszczalnie ścieków czy przemysł papierniczy - nie. Zahamuje to odbudowę krajowego pogłowia trzody chlewnej i negatywnie wpłynie na polskie rolnictwo.

W dniu 13 maja 2019 r. odbyło się posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Debaty Publicznej, poświęcone tematyce tzw. „ustawy odorowej". W posiedzeniu wzięło udział ponad 150 osób, w tym przedstawiciele z wojewódzkich izb rolniczych na czele z Prezesem KRIR Wiktorem Szmulewiczem. Wszyscy zebrani na posiedzeniu zgodnie potwierdzili, że projekt ustawy o minimalnej odległości od planowanego przedsięwzięcia sektora rolnictwa, którego funkcjonowanie może wiązać się z ryzykiem powstawania uciążliwości zapachowej należy odrzucić, ponieważ zaproponowane przepisy uderzają w małe i średnie gospodarstwa. Przypominamy, że Krajowa Rada Izb Rolniczych odniosła się krytycznie do projektu.

Prezes KRIR Wiktor Szmulewicz w swojej wypowiedzi podczas posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Debaty Publicznej, podkreślił, że projekt ustawy należy odrzucić, a jednocześnie istnieje potrzeba powołania zespołu zajmującego się ochroną produkcji rolnej na obszarach wiejskich.

Monika Chrzanowska
PIR Łomża

Wypalanie traw grozi utratą dopłat

Praktyka wypalania traw spowodowana jest pokutującym od wieków błędnym przekonaniem, jakoby prowadziła ona do użyźnienia gleby. Ma to przynieść bujniejszy odrost młodej trawy, a tym samym większe korzyści ekonomiczne dla rolnika. Nic bardziej błędnego. Badania naukowe wskazują jednoznacznie, iż nawet jednorazowe wypalenie trawy może spowodować obniżeniem wartości plonów od 5 do 8 proc. Podczas pożaru temperatura gleby podnosi się do ok. 1000 st. C., co skutkuje śmiercią żyjących w niej zwierząt, zniszczeniem warstwy próchnicy oraz mikroorganizmów odpowiadających za równowagę biologiczną. Po przejściu pożaru gleba staje się jałowa i potrzebuje nawet kilku lat, aby powrócić do plonów sprzed pożaru.

Kary do 5 tys. zł grzywny i nawet 10 lat więzienia

Zakaz wypalania traw określony został w ustawach o ochronie przyrody oraz o lasach. Za tego rodzaju wykroczenie Kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, nagany lub grzywny, której wysokość może wynieść nawet 5 tys. zł. Jeśli jednak w wyniku podpalenia trawy dojdzie do pożaru, który sprowadzi zagrożenie zdrowia lub życia wielu osób albo mienia wielkich rozmiarów, wtedy sprawca – zgodnie z zapisami Kodeksu karnego – podlega karze pozbawienia wolności od 1 roku do 10 lat.

W zeszłym roku odnotowano ponad 48 tys. pożarów traw na łąkach i nieużytkach rolnych, w wyniku których śmierć poniosło 8 osób.

Wypalasz trawę? Możesz stracić dopłaty

Oprócz sankcji karnych za wypalanie traw grożą również dotkliwe kary, które nakładać może Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zakaz wypalania gruntów rolnych to jeden z warunków, który zobowiązani są przestrzegać rolnicy ubiegający się o płatności bezpośrednie oraz płatności obszarowe w ramach PROW 2014 - 2020. Brak ich przestrzegania może doprowadzić do zmniejszenia płatności o minimum 5 procent. To oznacza, że o tyle mogą być pomniejszone wszystkie płatności bezpośrednie, jeśli rolnikowi udowodni się, że wypalał trawy na którymkolwiek z posiadanych przez niego gruntów: jednolita płatność obszarowa, płatność za zazielenienie, płatność dla młodych rolników, płatność dodatkowa, płatność dobrowolna związana z produkcją, a także z PROW 2014-2020 płatności rolnośrodowiskowe, płatność ekologiczna, płatność ONW oraz pomoc na zalesianie gruntów rolnych. Jeszcze surowszą karę poniesie rolnik w przypadku, gdy świadomie wypala grunty rolne. Wówczas całkowita kwota należnych mu płatności może być obniżona nawet o 25 proc., a w zupełnie skrajnych przypadkach, np. stwierdzenia rozległego i dotkliwego w skutkach wypalania traw lub torfowisk ARiMR może pozbawić rolnika całej kwoty płatności bezpośrednich za dany rok.

Źródło: www.arimr.gov.pl
Wioletta Maciukanis
PIR Sejny

WAŻNE DATY

od 31 maja do 29 czerwca br.

można składać wnioski o wsparcie na restrukturyzację małych gospodarstw

od 1 czerwca br.

rusza nabór wniosków o przyznanie wsparcia na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych. Wnioski będzie można składać w biurach powiatowych ARiMR do 31 lipca br.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Oddział Regionalny w Białymstoku

ul. Legionowa 18, 15-099 Białystok tel.: 85 749 73 00; faks 85 749 73 10
www.krus.gov.pl, e-mail: bialystok@krus.gov.pl

Od 1 czerwca 2019 r. obowiązują nowe kwoty przychodów decydujące o zmniejszeniu lub zawieszeniu świadczeń emerytalno-rentowych

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że od 1 czerwca 2019 r. zmieniły się kwoty przychodów decydujące o zmniejszeniu lub zawieszeniu świadczeń emerytalno-rentowych.

Od 1 czerwca 2019 r. kwoty miesięcznego przychodu powodujące zmniejszenie/zawieszenie emerytury lub renty wynoszą odpowiednio:
70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, tj. 3.465 zł 70 gr,
130% tego wynagrodzenia, tj. 6.436 zł 30 gr.

Nowe kwoty miesięcznego przychodu powodujące zmniejszenie/zawieszenie emerytury lub renty ogłosił komunikatem z dnia 21 maja 2019 r. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z ogłoszeniem przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za I kwartał 2019 r., które wynosiło 4.950 zł 94 gr.

Poniżej tabela zawierająca aktualne kwoty podstawowych świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników.

Świadczenia z ubezpieczenia emerytalno – rentowego	na dzień 1 czerwca 2019 r.
1. emerytura i renta podstawowa	938 zł 97 gr
2. najniższa emerytura	1.100 zł 00 gr
3. dodatek pielęgnacyjny	222 zł 01 gr
4. dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego	333 zł 02 gr
5. dodatek kombatancki	222 zł 01 gr

Świadczenia z ubezpieczenia emerytalno – rentowego	na dzień 1 czerwca 2019 r.
6. dodatek z tytułu tajnego nauczania	222 zł 01 gr
7. dodatek kompensacyjny	33 zł 30 gr
8. dodatek dla sieroty zupełnej	417 zł 27 gr
9. dodatek dla 100 - latka	4.003 zł 88 gr
10. świadczenie pieniężne (dawniej dodatek) dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej, nie więcej niż	222 zł 01 gr
11. świadczenie pieniężne za pracę przymusową, nie więcej niż	222 zł 01 gr
12. ryczałt energetyczny	171 zł 41 gr
13. zasiłek pogrzebowy	4.000 zł 00 gr
14. wysokość miesięcznego przychodu powodująca zmniejszenie lub zawieszenie wypłaty świadczenia emerytalno - rentowego:	
70%	3.465 zł 70 gr
130%	6.436 zł 30 gr
15. kwota maksymalnego zmniejszenia części uzupełniającej emerytury i renty (części wynoszącej 95 % emerytury podstawowej) w przypadku osiągania przychodu powyżej 70 % do 130%	599 zł 04 gr
16. kwota maksymalnego zmniejszenia renty rodzinnej (części stanowiącej 85 % emerytury podstawowej), do której uprawniona jest jedna osoba, w przypadku osiągania przychodu powyżej 70 % do 130 %	509 zł 22 gr
Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego	**na dzień 1 czerwca 2019 r.**
1. zasiłek chorobowy za 1 dzień	10 zł 00 gr
2. jednorazowe odszkodowanie za 1% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu	809 zł 00 gr
3. zasiłek macierzyński	1.000 zł 00 gr

Żywienie cieląt po porodzie

Prawidłowy wychów i żywienie cieląt decyduje o wzroście, rozwoju i stanie zdrowia przyszłych matek. Okres odchowu cieląt trwa zwykle sześć miesięcy. W tym czasie wyróżnia się trzy okresy żywieniowe:

1) pierwszy okres trwający siedem dni. Wyłącznym pokarmem jest siara i mleko matki.

Pierwszego dnia siarę podaje się z ciepłą wodą w 4-5 porcjach po 1-1,5 litra na odpój, w kolejnych dniach zmniejszamy do 3 razy równocześnie zwiększając dawkę. Pierwszą porcję siary cielę powinno otrzymać po dwóch godzinach po urodzeniu. Pełna dawka siary w dniu urodzenia powinna wynosić 4 litry. W pierwszym tygodniu dobowa dawka siary powinna wahać się od 4-6 litrów w zależności od masy cielęcia. Siara zawiera dwa razy więcej suchej masy, cztery do pięciu razy więcej białka i składników mineralnych w porównaniu z mlekiem krowim. Pokrywa ona całkowicie zapotrzebowanie noworodka na wszystkie składniki odżywcze. Jest niezbędna dla młodego organizmu, gdyż dostarcza mu przeciwciał powodując wykształcenie tzw. odporności biernej i pobudzenie czynności przewodu pokarmowego. Cielęta pozbawione siary lub karmione pierwszy raz z opóźnieniem są mniej odporne i bardziej podatne na choroby. W czwartym dniu ciele zamiast mleka może otrzymać preparat mlekozastępczy, przez miesiąc zwiększamy jego ilość do 6 litrów na dobę w dwóch odpojach w temperaturze ok. 40 stopni.

2) drugi podokres przypada na drugi i ósmy tydzień. Cielęta oprócz mleka matki bądź preparatu mleko zastęp-

czego, który jest tańszy od mleka, otrzymują dodatek pasz stałych: prestarter, gniecione ziarno kukurydzy i innych zbóż, ewentualnie siano. W tym okresie podstawą powinno być mleko matki lub preparat mlekozastępczy w ilości 5-6 litry. Dawkę ustala się na podstawie masy ciała. Powinna ona wynosić ok 10% m.c. Jako paszę stałą powinno się podawać ziarno kukurydzy, owsa bądź innego zboża paszowego. Ziarno skutecznie stymuluje rozwój przewodu pokarmowego. Zwierzętom starszym można podawać prestartery granulowane, lub mieszanki przygotowane w gospodarstwie. Przygotowane pasze powinne być dobrej jakości przygotowane z dobrych komponentów i charakteryzować się wysoko ilością energii i białka.

Przykładowy starter dla cieląt powinien składać się:

1. kukurydza 35%
2. owies 12,5%
3. jęczmień 12,5%
4. soja 32%
5. melasa 5%
6. składniki mineralne 3%

Pasza treściwa podawana jest do woli. Podawania mleka można zaprzestać jeżeli cielęta pobierają w ciągu doby 0,8 kg.

3)w trzecim okresie cielęta żywi się wyłącznie paszami stałymi: paszą treściwą sianem, kiszonką bądź zielonką. Ciele powinno zjadać ok. 2 kg paszy treściwej oraz siana, sianokiszonki bądź zielonki podawanej do woli. Przez cały okres życia zwierzęcia zapewniamy mu dostęp do świeżej, czystej wody.

Prawidłowo odchowana młodzież w wieku ok. 6 miesięcy jest w pełni przygotowana do pobierania pasz powszechnie stosowanych.

Zastosowanie takiego schematu daje możliwość inseminacji jałówki w wieku 15 miesięcy i wadze ok. 400 kg.

Odchów cieląt najlepiej jest prowadzić na zewnątrz obory. Najtaniej jest budować budki drewniane. Zimny wychów cieląt umożliwi uniknięcie wielu chorób takich jak: biegunka, przeziębienie co prowadzi do zapalenia płuc.

Najczęstsze popełniane błędy przy odchowie cieląt:

- karmienie cieląt zbyt małymi dawkami siary,
- pierwsza siara podana jest za późno,
- mleko podawane jest w zbyt małej ilości,
- cielęta pojone są z brudnych wiader,
- cielęta trzymane są w ciasnych nie wentylowanych pomieszczeniach co jest powodem przeziębień i schorzeń płuc.

Ireneusz Olszewski
PIR Mońki

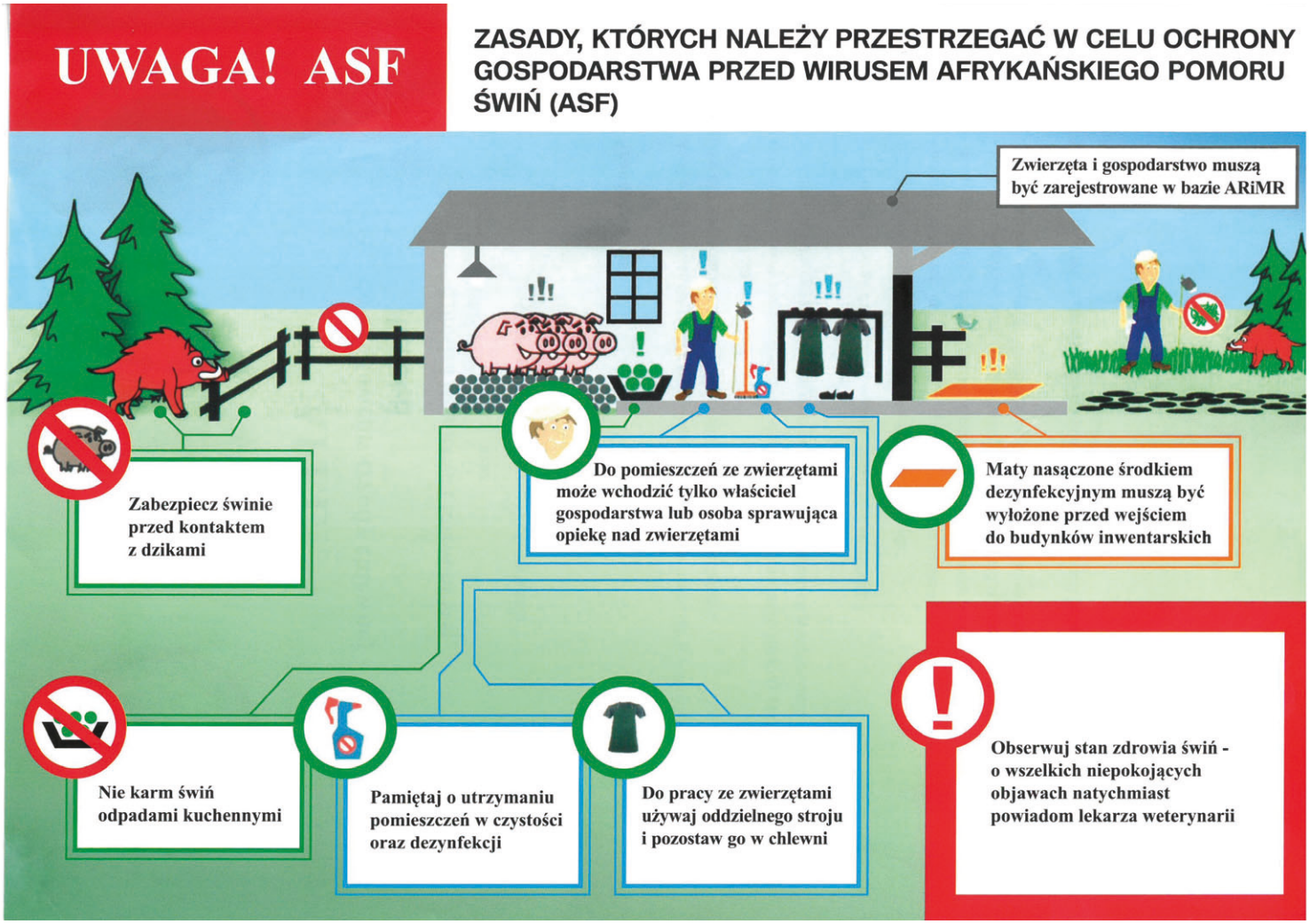

Restrukturyzacja a oddłużenie gospodarstw rolnych – część II

W poprzednim numerze wskazaliśmy, że 8 lutego br. weszła w życie ustawa z dnia 9 listopada 2018r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. 2019 poz. 33) - zwana dalej Ustawą.

Ustawa przewiduje 3 samodzielne warianty udzielenia pomocy posiadaczom gospodarstw rolnych posiadającym długi pieniężne, pozostające w związku z prowadzeniem działalności rolniczej, tj.:

1. preferencyjny kredyt restrukturyzacyjny udzielony przez bank komercyjny;
2. pożyczka restrukturyzacyjna udzielana przez ARiMR;
3. przejęcie długów posiadacza przez KOWR w zamian za przekazanie całości lub części nieruchomości rolnych na rzecz Skarbu Państwa.

Preferencyjny kredyt restrukturyzacyjny

Kredyt będzie udzielany przez bank komercyjny, na podstawie biznesplanu tzw. Planu Restrukturyzacji zawierającego elementy określone w Ustawie. Maksymalny okres kredytowania to 10 lat.

Kredyt restrukturyzacyjny korzystać będzie z dopłaty do oprocentowania kredytu udzielonej przez ARiMR za pośrednictwem banku na podstawie zawartej z nim umowy.

W Ustawie określono maksymalne oprocentowanie kredytu restrukturyzacyjnego i jest to wartość 3 miesięcznego Wibor (1,72) plus 3 punkty procentowe, a więc w chwili obecnej około 4,72 %. Maksymalna dopłata do kredytu, jaką może uzyskać bank z ARiMR to 2,72%. Poza tym kwota dopłat do odsetek będzie limitowana w ramach limitu przyznanego konkretnemu bankowi.

Kwota kredytu restrukturyzacyjnego objętego dopłatą do oprocentowania nie może przekroczyć 5 mln złotych. Możliwe wydaje się więc udzielenie kwoty kredytu w wymiarze większym, ale odsetki od nadwyżki pokrywać będzie w całości na rzecz Banku kredytobiorca.

Poza 5 mln wysokością kapitału, dopłaty do odsetek dodatkowo są limitowane warunkami określonymi w art. 4 ust. 2 Ustawy:

„Łączna wysokość dopłat do oprocentowania kredytu restrukturyzacyjnego nie może przekroczyć:

1) 40% kwoty udzielonego kredytu restrukturyzacyjnego;

2) 60% kwoty udzielonego kredytu restrukturyzacyjnego dla młodego rolnika, o którym mowa w art. 2 pkt 34 rozporządzenia nr 702/2014, lub podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne, u którego obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego z tytułu nabycia gospodarstwa rolnego powstał nie wcześniej niż 5 lat przed dniem złożenia wniosku o udzielenie kredytu restrukturyzacyjnego;

3) 60% kwoty udzielonego kredytu restrukturyzacyjnego dla podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne, którego większa część gruntów jest położona na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami określonymi w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Zasadą jest, że rolnicy maja więcej niż jeden kredyt w różnych bankach. W związku z tym, że brak jest w Ustawie zakazu wnioskowania o restrukturyzację w dwóch lub trzech bankach możliwe jest w naszej opinii objęcie jednym planem dwóch lub trzech oddzielnych kredytów restrukturyzacyjnych.

Restrukturyzacja dotyczyć ma długów związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Część zdarza się, że rolnicy zaciągają w bankach pożyczki i kredyty konsumpcyjne, którymi finansują działalność rolniczą. Istnieje obawa, że powstałe w ten sposób długi nie będą podlegały pod Ustawę. Ważne w takiej sytuacji będzie wykazanie, że konkretnie pieniądze pochodzące z pożyczki lub kredytu konsumpcyjnego zostały wydane na cele rolnicze (np. zakup nawozu, oleju, paszy).

Zabezpieczenie spłaty kredytu restrukturyzacyjnego gwarancją KOWR

Podmiot wraz z bankiem może wystąpić do KOWR o udzielenie zabezpieczenia spłaty kredytu restrukturyzacyjnego gwarancją udzielaną przez KOWR. Warunkiem udzielenia gwarancji jest ustanowienie zabezpieczenia hipotecznego na nieruchomościach stanowiących własność kredytobiorcy (art. 6 ust. 2 pkt. 2 Ustawy). Nie jest więc możliwe skorzystanie z hipoteki na nieruchomościach stanowiących własność innych podmiotów czy osób (dziadek rodzice, rodzeństwo). Gwarancja nie może być zabezpieczone zastawem/przewłaszczeniem na urządzeniach, maszynach, zapasach czy inwentarzu tak jak w przypadku kredytu bankowego.

Za wydanie gwarancji przez KOWR trzeba będzie zapłacić prowizję w wysokości 0,5% kwoty gwarancji, co w przy dużych kwotach będzie stanowiło znaczny wydatek.

Wysokość gwarancji, jaka może być udzielona jest regulowana przepisami art. 6 ust. 4 Ustawy. Może być ona udzielona do wysokości kwoty przyznanego kredytu restrukturyzacyjnego wraz z odsetkami od tej kwoty, z wyłączeniem kwoty odsetek dopłat udzielanych przez Agencję do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki, jeżeli takie zostały udzielone, przy czym kwota tej gwarancji nie może być większa niż suma hipoteki stanowiącej zabezpieczenie roszczeń Krajowego Ośrodka wynikających z tytułu wykonania obowiązków gwaranta i nie większa niż wartość nieruchomości, na której hipoteka ta będzie ustanowiona.

Wobec nieprecyzyjnych zapisów Ustawy trudno wskazać czy wartość gwarancji udzielana bankowi przez KOWR będzie opiewała maksymalnie na kwotę 5 mln zł? W naszej ocenie skoro limit 5 mln zł dotyczy jedynie kwoty, do jakiej ARiMR będzie udzielała dopłat do odsetek, a podmiot ma kredyty o wartości większej, to gwarancji winno się udzielać do wysokości kredytu restrukturyzacyjnego, pod warunkiem że wycena nieruchomości będzie wyższa niż wartość hipoteki potrzebnej do zabezpieczenia gwarancji.

Pożyczka restrukturyzacyjna

Podmiot niezależnie od możliwości skorzystania z kredytu restrukturyzacyjnego może złożyć do ARiMR wniosek

o udzielenie pożyczki na okres maksymalnie 15 lat. Pożyczka jest udzielana pod zabezpieczenie hipoteczne.

Pożyczka nie może być zabezpieczone zastawem/przewłaszczeniem na urządzeniach, maszynach, zapasach czy inwentarzu tak jak w przypadku kredytu bankowego.

Zasady wyceny nieruchomości na zabezpieczenie hipoteczne pod udzielenie gwarancji KOWR lub pod udzielenie pożyczki przez ARiMR

Zasady wyceny nieruchomości zostały określone w załączniku nr 2 opublikowanym na stronie internetowej KOWR.

Załącznik nr 2 – Wytyczne dla rzeczoznawców majątkowych w zakresie sporządzania operatu szacunkowego nieruchomości.

Przedmiotowe wytyczne uszczegóławiają sposób sporządzenia operatu w stosunku do operatów sporządzanych na potrzeby bankowe. Przeprowadziliśmy kilka rozmów z rzeczoznawcami majątkowymi uzyskując informację, ze koszt sporządzenie przedmiotowego operatu będzie o wiele wyższy niż tych sporządzanych na potrzeby banków. Ponadto mimo, że w wytycznych mowa jest o cenie rynkowej to metody i standardy, jakie należy stosować przy wycenie mogą w niektórych wypadkach powodować jej zaniżenie w stosunku do wycen aktualnie sporządzanych na potrzeby banków.

Zasady i tryb przejęciu przez KOWR długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej pod warunkiem przeniesienia własności całości albo części nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa

Trzecia forma pomocy określona Ustawą stanowi rzeczywiste oddłużenie podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne. Przedmiotowa forma pomocy zakłada uzyskanie zgody wierzycieli wskazanych przez podmiot na przejęcie zobowiązań pieniężnych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej. W naszej ocenie to do podmiotu należy decyzja czy wskaże on wszystkich wierzycieli czy tylko część z nich. Z pewnością KOWR będzie analizował czy są one związane z prowadzeniem działalności rolniczej, a często przecież się zdarza, że rolnicy finansują swoją działalność również z kredytów konsumpcyjnych. Z pewnością w procedurze przejęcia długów zasadą będzie sytuacja, że wierzyciele będą musieli się zgodzić na zaspokojenie jedynie części długu, gdyż wartość zaspokojenia wszystkich wierzycieli zgłoszonych do przejęcia zapewne w każdym przypadku będzie wyższa od wartości nieruchomości rolnych po odjęciu wartości wpisanych obciążeń hipotecznych.

Wartość wierzytelności, których wierzyciele zgodzili się na przejęcie długu będzie pokrywana proporcjonalnie do udziału wierzytelności w całym wolumenie wierzytelności zgłoszonych do przejęcia.

Koniecznym będzie wypełnienie wszystkich formularzy jakie zostało opublikowane na stronach internetowych KOWR i przede wszystkim uzyskanie zgody wierzycieli na przejęcie długu.

Po podpisaniu dokumentów o przejęciu długów w formie aktu notarialnego będą przejmowane nieruchomości rolne w całości lub części. Ta cześć wierzytelności, która nie będzie spłacona w ramach procedury przejęcia długu wygaśnie i nie będzie obciążała już podmiotu. W mocy pozostaną jednak wierzytelności zabezpieczone hipotecznie (wpisane np. tytułem zabezpieczenia kredytów). W tym zakresie w ustawie brak jest regulacji, stąd wszystko wskazuje na to, że w dalszym ciągu powstaje odpowiedzialność osobista podmiotu, a po przejęciu nieruchomości rolnych powstanie odpowiedzialność rzeczowa Skarbu Państwa. Z uwagi na brak uregulowania ustawowego sądzić należy że do windykacji tych wierzytelności zastosowanie będą miały zwykłe procedury windykacji ze strony banku, a więc uzyskanie dwóch tytułów wykonawczych jeden do prowadzenia egzekucji osobistej wobec podmiotu i drugi do prowadzenia egzekucji wobec Skarbu Państwa z ograniczeniem odpowiedzialności rzeczowej (egzekucja wobec przejętej nieruchomości rolnej).

Zakres przejęcia nieruchomości będzie wynikał z wyceny dokonanej według wytycznych KOWR, które zostały opublikowane na stronach internetowych. Wyceny będą dokonywać rzeczoznawcy wybrani przez podmiot.

W naszej ocenie przeszkodą w zastosowaniu trzeciej formy będzie zapis art. 7 ust. 11 Ustawy:

Przejęty przez Krajowy Ośrodek dług, o którym mowa w ust. 1, nie może przekroczyć wartości nieruchomości rolnej, której własność jest przenoszona na rzecz Skarbu Państwa, pomniejszonej o wysokość sumy hipoteki ustanowionej na tej nieruchomości. Zaspokojenie wierzycieli z tytułu przejęcia długu, o którym mowa w ust. 1, następuje w wysokości proporcjonalnej do wartości przejętej nieruchomości rolnej, pomniejszonej o wartość podatku od towarów i usług.

Z przedmiotowego przepisu wynika, że przejęcie długów będzie się odbywało w ramach limitu wynikającego z nadwyżki wartości nieruchomości wyliczonej według zasad określonych przez KOWR w załączniku nr 2 (wskazany w treści artykułu), a wartością hipotek wpisanych na nieruchomości rolnej.

Zwracamy uwagę, że w przeważającej części przypadków wskazanego limitu nie będzie, bo z reguły:

- w sytuacji gdy podmiot ma już bardzo złą sytuacją finansową, nadwyżka wartości nieruchomości do wartości często wielu hipotek (bardzo często występujących hipotek przymusowych obok wcześniej wpisanych hipotek umownych) nie występuje;
- wycena nieruchomości sporządzana pod potrzeby przejęcia nieruchomości przez Skarb Państwa w trybie Ustawy, z reguły będzie niższa niż wyceny bankowe sporządzane pod potrzeby zabezpieczenia hipotecznego.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi uzyskaliśmy informację, że ostateczny termin na podjęcie przez Komisję Europejską decyzji, czy przewidziana Ustawą pomoc jest dozwolona to 13 maja br. Na chwilę obecną pozostaje więc oczekiwanie na moment, w którym pomoc dla rolników będzie mogła ruszyć.

Artykuł opracował
Aleksander Bojczuk
Radca Prawny

Mikroelementy – niedocenione wsparcie w budowaniu plonu

Każdy rolnik ma świadomość, że nawozy mineralne są podstawowym elementem wpływającym na wzrost i rozwój wszystkich roślin. Stosowane są w niemal każdej uprawie, w ilościach dostosowanych do potrzeb danego gatunku. Powszechnie wiadomo, że azot jest generatorem wzrostu roślin oraz wydłuża ich wegetację, fosfor wspiera wytwarzanie systemu korzeniowego i wpływa na krzewienie oraz kształtowanie owoców, a potas odpowiada za gospodarkę wodną, co pozwala roślinom lepiej znosić mrozy i susze. Wiele osób stosuje też wapno, aby ustabilizować pH gleby, a co za tym idzie zwiększyć dostępność składników pokarmowych dla roślin oraz siarkę, która uodparnia je na choroby grzybicze. Wszystkie wymienione makroelementy stosowane w zbilansowanych dawkach, stanowią podstawę nawożenia i silnie wpływają na jakość uzyskanego plonu. Każda roślina potrzebuje też mikroelementów, o których często wielu rolników zapomina. Mikroelementy pełnią ważną rolę, ponieważ aktywują wiele procesów fizjologicznych oraz regulują gospodarkę azotem. Ich niedobór może spowodować spore spadki plonu oraz obniżyć jego wartość. Do podstawowej grupy mikroelementów należą: żelazo, mangan, miedź, cynk, bor i molibden. Ważne jest dopasowanie dawek do danego gatunku rośliny, ponieważ każda z nich ma inne wymagania i odmiennie reaguje na ich niedostatek. Jak wynika z badań i analiz Stacji Chemiczno-Rolniczych, w skali kraju występuje bardzo duży procent gleb z niedoborem boru ok. 75 proc., 40 proc. gleb jest ubogich w miedź, 20 proc. w molibden i ok. 10 proc. w cynk i mangan. Istotne jest zatem stosowanie odpowiednich nawozów, aby uzyskać jak najlepsze plony. Warto zatem zapoznać się z poszczególnymi potrzebami w zakresie mikroelementów dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych. Badania przeprowadzone przez IUNG-BIP pokazują, że zboża są wrażliwe na niską zawartość miedzi, cynku, manganu. Ich niedobór wpływa na metabolizm związków azotowych a co za tym idzie również na plonowanie. W uprawie kukurydzy i rzepaku poza wcześniej wymienionymi, należy zastosować również bor, którego obecność decyduje o zawiązywaniu się ziarniaków, a w przypadku roślin okopowych ważne jest zaaplikowanie także żelaza, potrzebnego aby otrzymać plon lepszej jakości. Wiele mikroelementów znajduje się w nawozach organicznych i naturalnych, są one jednak niewystarczające, dlatego warto uzupełnić je stosując doglebowo nawozy wieloskładnikowe oraz odżywki nalistne. Eksperci doradzają, stosować profilaktyczne nawożenie doglebowe nieprzekraczające 50% zapotrzebowania roślin, a pozostałą część zastosować w postaci odżywki nalistnej, której aplikację należy podzielić na 3 dawki. Najbardziej efektywne jest dokarmianie w okresach intensywnego tworzenia się biomasy oraz organów generatywnych (z pominięciem okresu kwitnienia). Niepodważalną zaletą aplikacji nawozów nalistnie jest szybkość ich działania. Należy jednak pamiętać, że nawożenie dolistne nie poprawi zasobności gleby w mikroskładniki.

Uzyskanie plonu dobrej jakości jest zależne od bardzo wielu czynników. Bardzo ważnym etapem zabiegów agrotechnicznych jest nawożenie, które generuje spore koszty, lecz ma też bardzo duży wpływ na uzyskany plon, a co za tym idzie, także na zysk. Warto zatem planując nawożenie pamiętać zarówno o makro- i mikroelementach, ponieważ tylko stosowane w zbilansowanych dawkach pozwolą roślinom rozwijać się w korzystnych warunkach.

Jacek Wójciak
PIR Wysokie Mazowieckie

EKOLOGIA

Hodowla kóz w gospodarstwie ekologicznym, część 1

Kozy hodowane są przeważnie w małych gospodarstwach rolnych po kilka sztuk. Rzadko zdarzają się duże hodowle, w których stado podstawowe liczy 1000 czy 2000 sztuk. Produkcja taka jest związana z położeniem na danym terenie przetwórni mleka koziego.

Zwierzęta te łatwo przystosowują się do zróżnicowanych warunków środowiskowych, są odporne na choroby, nie są wymagające żywieniowo i dostarczają dość sporej ilości mleka w przeliczeniu na kilogram masy ciała. Średnia wydajność wynosi 2–2,5 litra mleka dziennie od kozy (choć są rasy, które dają nawet 3–4 litry mleka dziennie po wykocie).

Od 2015 roku wprowadzone zostały dopłaty do samic gatunku koza domowa, których wiek w dniu 15 maja roku złożenia wniosku wynosi co najmniej 12 miesięcy. Płatność przysługuje dla posiadaczy mających minimum 5 sztuk samic, którzy spełniają wymogi ARiMR w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Środki potrzebne do rozpoczęcia chowu są niewielkie. Kozy charakteryzują się łatwością utrzymania. Hodowla opiera się na zasadach chowu pastwiskowego z mniejszą intensywnością wypasu, z wykorzystaniem urozmaiconych mieszanek pasz. *Podstawowym pokarmem kóz jest siano oraz kiszonki, zielonki, pasze treściwe.*

Przy hodowli kóz należy przestrzegać kilka zasad:

1. Zwierzętom trzeba zapewnić należytą ochronę przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi, wystarczy np. proste zadaszenie czy osłony ze snopków słomy. Jeśli mają stabilne schronienie, to należy pamiętać, że musi być ono czyste, ciepłe i przewiewne (z możliwością przeprowadzania dezynfekcji).
2. Zwierzętom należy zapewnić suche pomieszczenie na tyle duże, aby wszystkie mogły jednocześnie leżeć, wstawać, zmieniać miejsce i pozycję
3. Budynek musi być na tyle przestronny, aby zwierzęta nie stykały się z nieczystościami, mogły zajmować

się własnym ciałem, drapać się o odpowiednie obiekty oraz kontaktować się z innymi zwierzętami.

4. W przypadku chowu pastwiskowego należy sprawdzać dostępności źródeł paszy. Technologia karmienia powinna być tak opracowana, aby wszystkie zwierzęta miały jednoczesny dostęp do pokarmu i wody pitnej.
5. Zwierzęta powinny być systematycznie kontrolowane pod względem zdrowotnym i ogólnej kondycji. Matki podczas porodu muszą mieć zapewniony spokój i higieniczne warunki.

Wszystkim zwierzętom należy umożliwić dostęp do wybiegów, a w sezonie letnim do pastwisk. Na pastwisku należy zapewnić zadaszone miejsce, jeśli nie ma naturalnych schronień przed słońce czy deszczem. Natomiast zimowe zadaszenie (chroniące przed śniegiem) musi mieć co najmniej dwie ściany, a nie tylko dach na słupach.

Koziarnie mogą być budowane jako budynki lub hale namiotowe z drewna lub innych materiałów budowlanych. Powinny one zapewniać kozom mikroklimat o odpowiedniej temperaturze, wilgotności powierza i skutecznie działającej wentylacji, a także prawidłowe oświetlenie. Właściwa wymiana powietrza w budynku wpływa nie tylko na dobrą kondycję kóz, ale także na jakość mleka (najbardziej szkodliwe dla kóz są przeciągi). Ściółka powinna być dościelana jak najczęściej, aby zapewnić kozom właściwy stopień komfortu.

Podłoga powinna być gładka i pochylona pod kątem 3-5%, co usprawni zbieranie obornika i odpływ moczu. W zaleceniach unijnych przynajmniej połowa podłogi musi być stała, to znaczy nie może być z konstrukcji kratowej lub listwowej.

Urządzenia do karmienia powinny byś tak zbudowane, aby zwierzęta nie mogły się zranić. Należy je wyposażyć w osłony, które zmniejszałyby straty paszy. Poidła i uchwyty na koryta powinny być tak skonstruowane i rozlokowanie, aby ryzyko zanieczyszczenia paszy i wody kałem lub moczem oraz ryzyko zamarznięcia lub rozlania wody było jak najmniejsze. Muszą być one utrzymywane w należytej czystości. Trzeba je sprawdzać co najmniej raz dziennie.

Jest kilka typów obiektów przeznaczonych dla kóz:

1. Umieszczenie w oddzielnych boksach, co jest naturalne w przypadku rozpłodowych kozłów oraz matek z młodymi. Dla matek (na okres 2-5 dni po porodzie) tworzy się tymczasowe, indywidualne kojce, które pomagają w utrzymaniu kontaktu z koźlątkiem. Dla koźląt do momentu odsadzenia buduje się w kojcach żłobki, w których podaje się paszę treściową.
2. Obiekt z jednym pomieszczeniem charakteryzuje się tym, że jego powierzchnia nie jest podzielona na część do karmienia i do leżenia – wyściela się całość. Niezbędna jest wystarczająca ilość słomy do wyścielania. Obornik należy usuwać 2-3 razy rocznie. Pasze nasypuje się do koryt lub wiszącego żłobu, który ma regulowaną wysokości. W przypadku bardzo dużych stad stosuje się taśmy paszowe. Powierzchnia obiektu dzielona jest na kojce, w których grupuje się zwierzęta w zależności od potrzeb. Ogrodzenia montowane są z części stałych lub przenośnych, które zbudowane są najczęściej z drewna.
3. Obiekt z dwoma pomieszczeniami jest rozwiązaniem typowym dla obiektów z centralnym przejściem. Jego powierzchnia jest podzielona na:
   - pomieszczenie do karmienia, którego się nie wyściela,
   - pomieszczenie do leżenia, które się wyściela.

Pasze rozmieszcza się w żłobach lub na stołach paszowych w korytarzach. Niezbędne jest zachowanie proporcji między przestrzenią do odpoczynku i miejsc do karmienia, która powinna wynosić 1:1. W tego typu obiekcie jest mniejsze zapotrzebowanie na ściółkę oraz na obsługę zwierząt podczas karmienia i ścielenia.

W chowie kóz ważnym elementem mającym wpływ na zdrowotność stada są zabiegi pielęgnacyjne. Do głównych zabiegów należy zaliczyć korekcję racic, dekornizację (usuwanie rogów), znakowanie, usuwanie nadliczbowych strzyków i pielęgnacja skóry oraz sierści. Dwa razy w roku trzeba przeprowadzać odrobaczanie, w szczególności dotyczy to zwierząt mających dostęp do pastwisk lub wybiegów.

Kozy na pastwisku można dokarmić sianem umieszczonym w odpowiednich wozach na paszę. Ich boki nie powinny być pionowe, ale ukośne. Zwierzęta mają wtedy lepszy dostęp do siana. Wóz na paszę należy mniej więcej raz w tygodniu przestawiać, po to aby nie ugniatał podłoża. Ważne jest, aby soli kamiennej lub lizawek solnych nie kłaść bezpośrednio na ziemi. Muszą być one zawieszone, nasunięte na bolec lub położone w specjalnych skrzynkach. Skrzynki chroniły by je przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi, a jednocześnie umożliwiały by odpływ wody deszczowej.

Na pastwiskach stosuje się ogrodzenia lub płoty elektryczne, czyli tzw. pastuchy elektryczne. Zapewniają one bezpieczny wypas, uniemożliwiają kozom wydostania się poza ogrodzenie i zabezpieczają przed drapieżnikami. Drut pastucha elektrycznego po zetknięciu się z ciałem zwierzęcia emituje prąd. Impuls powoduje krótkotrwałe, nieprzyjemne uczucie bólu. Zwierzęta szybko się uczą, że nie należy blisko podchodzić od ogrodzenia.

Należy pamiętać, że w hodowli zwierząt rogatych nie wolno używać siatek ani sieci.

Do dzielenia lub grupowania zwierząt w różnych celach służą przenośne ogrodzenia. Składają się one z dużych ogrodzeń do zaganiania i mniejszych do stłaczania, które łączy się tworząc długie korytarze. Powinny mieć one furtki do przegrupowania, które otwierały by się w obie strony, a także wystający uchwyt do szybkiego chwytania. Im dłuższy i węższy jest korytarz, tym szybciej zwierzęta się przemieszczają. Dla małych stad wystarczy wąski korytarz do przegrupowania, w którym kozy mogą przechodzić jedna za drugą.

Zaplanowanie ilości posiadania kóz jest uzależnione od powierzchni gospodarstwa oraz ograniczone limitem nawożenia pól zawartym w Dyrektywie nr 91/979/EWG, który wynosi 170 kg azotu/ha rocznie. To oznacza, ze maksymalna liczba kóz przypadająca na 1 ha odpowiadająca 170 N/ha/rok to 13,3 sztuki na hektar.

C.d.n.

Mirosława Grygoruk
PIR Hajnówka

Źródło:

B. Sarapatka, *Rolnictwo ekologiczne w praktyce*, Warszawa-Falenty, 2012.
www.tygodnik–rolniczy.pl/pomysl_na_kozi_biznes
www.rynek-rolny.pl
www.hodowle.eu.

Zaopiniowane projekty aktów prawnych

PODLASKA IZBA ROLNICZA W OSTATNIM CZASIE ZAOPINIOWAŁA NASTĘPUJĄCE AKTY PRAWNE:

1. **Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobów postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzeniania się organizmu *Aromia bungie***

Rozporządzenie określa, metody zwalczania na roślinach i drewnie oraz postępowania w wyznaczonych strefach, kontroli na granicy w przypadku wystąpienia *Aromii bungii*. Jest to owad-chrząszcz, który nie występuje na terenie Polski, natomiast występuje w Azji na roślinach z rodziny *Prunus*: śliwa, morela, brzoskwinia, wiśnia. Rozporządzenie określa obowiązki Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa tj. coroczne kontrole u producentów, wdraża do naszych przepisów działania zgodne z Międzynarodowym Standardem w zakresie Środków Fitosanitarnych.

Związku z tym, że szkodnik może być wprowadzony z roślinami lub drewnem roślin żywicielskich do kraju, określono jakie kontrole powinny być prowadzone na granicy, jakie wymogi muszą spełniać i w jakie dokumenty muszą być zaopatrzone przesyłki. Na terenie UE i Polski powszechnie występują rośliny żywicielskie, więc szkodnik ten może stanowić duże zagrożenie. W rozporządzeniu wskazuje się zasady postępowania z porażonymi roślinami i drewnem (nakazy i zakazy).

PIORiN już od kilku lat prowadzi monitoringowe kontrole roślin żywicielskich, pracownicy uczestniczyli w szkoleniach, wiedzą jak szkodnik wygląda i jakie powoduje uszkodzenia.

2. **Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020"**

Dodanie tytoniu do listy roślin, które mogą być uprawiane w ramach zobowiązania w Pakiecie 1. Rolnictwo zrównoważone jest korzystne dla rolnika, gdyż rozszerza zakres wyboru roślin oraz zwiększa możliwość uzyskania dochodu.

Zmiana stawki płatności rolno – środowiskowo – klimatycznej w ramach Pakietu 1. polegająca na jej zwiększeniu z 400 zł/ha na 486 zł/ha, jest korzystna dla rolnika i powinna wzbudzić zainteresowanie programem.

Zmiana polegająca na tym, iż nie będzie wymagane, aby laboratorium, w którym wykonywana jest analiza gleb na potrzeby Pakietu 1. posiadało akredytację Polskiego Centrum Akredytacji w zakresie badań agrotechnicznych gleb. Jest to korzystna zmiana dla rolnika, ponieważ mniej zapłaci za badania gleby, jednakże może wzbudzi wątpliwości co do jakości badań wykonywanych przez laboratorium bez posiadanej akredytacji.

Julita Warszycka
PIR Porosły

Podpisano umowy na dofinansowanie projektów wybranych w ramach konkursu dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

W spotkaniu, które odbyło się 24 maja br. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego, wzięli udział przedstawiciele samorządu województwa – członek zarządu Wiesława Burnos i wicemarszałek Stanisław Derehajło oraz reprezentanci beneficjentów – Lokalnych Grup Działania, samorządów, organizacji pozarządowych, uczelni wyższych, szkół zawodowych i ośrodków kultury). Natomiast Podlaską Izbę Rolniczą reprezentowali – prezes PIR Grzegorz Leszczyński oraz wiceprezes Marek Siniło.

W konkursowym naborze projektów, który trwał od 4 do 18 lutego br. wpłynęło 49 wniosków na łączną kwotę ok 2,3 mln zł. Dostępny limit środków pozwolił na dofinansowanie 26 operacji, opiewających na ogólną kwotę dotacji przekraczającą 1,3 mln zł. Adresatem tych działań są mieszkańcy obszarów wiejskich, a środki te służą przede wszystkim ich aktywizacji. Dzięki nim mogą zostać zorganizowane szkolenia, warsztaty, konferencje, wyjazdy studyjne, targi, imprezy plenerowe, publikacje czy konkursy.

Jednym z w/w beneficjentów programu jest też Podlaska Izba Rolnicza, która będzie realizowała dwa projekty, pn.: „Polsko – Węgierskie doświadczenia w budowaniu partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – wyjazd studyjny" oraz „Pszczelarskie ABC".

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie".
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich" Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

„Polsko – Węgierskie doświadczenia w budowaniu partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – wyjazd studyjny",
którego celem będzie wymiana oraz upowszechnianie doświadczeń poprzez spotkanie 41 osób tj. rolników oraz przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich województwa podlaskiego, podczas pięciodniowego wyjazdu studyjnego na Węgry (w terminie 09-13.09.2019 r.) z Węgierską Izbą Rolniczą i innymi podmiotami kooperującymi w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, skupiających rolników lub działających na rzecz rozwoju rolnictwa.

Udział w 5-dniowym wyjeździe jest bezpłatny (transport, noclegi, wyżywienie, ubezpieczenie). Ponadto w ramach projektu przekazane będą uczestnikom materiały szkoleniowe. Liczba miejsc ograniczona. Osoby chętne do udziału powinny złożyć formularz zgłoszeniowy w biurze Podlaskiej Izby Rolniczej w Porosłach (tel. 85/6760862, ul. Wierzbowa 57, 16-070 Choroszcz) lub u partnerów projektu: Stowarzyszenie Narew – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi (LGD – tel. 85/6505104, ul. Lipowa 4, 18-106 Turośń Kościelna), Regionalny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Łomży (tel. 86/2163002, ul. Nowogrodzka 31, 18-400 Łomża), Prosperita Sp. z o.o. (tel. 85/6760858, Porosły, ul. Wierzbowa 57, 16-070 Choroszcz).

Decyduje termin złożenia poprawnie wypełnionego formularza. Na zgłoszenia czekamy do 15.08.2019 r. W razie pytań dotyczących wydarzenia prosimy o kontakt z podmiotem odpowiedzialnym – Podlaska Izba Rolnicza (Porosły, ul. Wierzbowa 57, 16-070 Choroszcz).

Wszystkich zainteresowanych współpracą z KSOW zapraszamy do rejestracji w bazie partnerów KSOW dostępnej na stronie www.ksow.pl oraz do odwiedzania strony internetowej http://ksow.pl.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie".
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich" Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

„Pszczelarskie ABC" – dwudniowy wyjazd (27-28.08.2019 r.), podczas którego uczestnicy będą mieli możliwość odwiedzenia Spółdzielni Pszczelarskiej APIS w Lublinie oraz wzięcia udziału w części seminaryjnej, poświęconej zagadnieniom prowadzenia gospodarstwa pasiecznego w aspekcie higieny i zdrowotności pni pszczelich, jakości i form sprzedaży miodu, jak również systemów jakości żywności oraz zachowania różnorodności genetycznej roślin (Zespół Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli). Podczas wyjazdu odbędą się również całodniowe warsztaty praktyczne z zakresu podstawowych prac pasiecznych w sezonie miodobrania. Grupą docelową jest 20 rolników, prowadzących małe, rodzinne gospodarstwa rolne - poszukujących alternatywnych źródeł dochodu. Uczestnikami wyjazdu mogą być również osoby, które chcą prowadzić lub prowadzą gospodarstwo pasieczne oraz są zainteresowane sprzedażą bezpośrednią i rolniczym handlem detalicznych w zakresie sprzedaży miodu i pozostałych produktów pszczelarstwa.

Udział w 2-dniowym wyjeździe jest bezpłatny (transport, nocleg, wyżywienie). Ponadto w ramach projektu przekazane będą uczestnikom materiały szkoleniowe. Liczba miejsc ograniczona. Osoby chętne do udziału powinny złożyć formularz zgłoszeniowy w biurze Podlaskiej Izby Rolniczej w Porosłach (tel. 85/6760862, ul. Wierzbowa 57, 16-070 Choroszcz) lub biurze powiatowym PIR w Hajnówce (tel. 885272730, ul. Piłsudskiego 10/12, 17-200 Hajnówka).

Decyduje termin złożenia poprawnie wypełnionego formularza. Na zgłoszenia czekamy do 15.08.2019 r. W razie pytań dotyczących wydarzenia prosimy o kontakt z podmiotem odpowiedzialnym – Podlaska Izba Rolnicza w Porosłach (ul. Wierzbowa 57, 16-070 Choroszcz).

Wszystkich zainteresowanych współpracą z KSOW zapraszamy do rejestracji w bazie partnerów KSOW dostępnej na stronie www.ksow.pl oraz do odwiedzania strony internetowej http://ksow.pl.

Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Podlaskiego

Ostatnie XVII w V kadencji Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Podlaskiego odbyło się 30 maja 2019 roku w sali konferencyjnej w „Lipcowym Ogrodzie" w Białymstoku. Przedstawiciele rolników województwa podlaskiego podsumowali 4-letnią (2015-2019) kadencję samorządu rolniczego. W posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Podlaskiej Izby Rolniczej uczestniczyli Przewodniczący i Delegaci Rad Powiatowych PIR, Zarząd PIR, pracownicy PIR i Spółki Prosperita oraz zaproszeni goście: Krzysztof Jurgiel – Poseł Parlamentu Europejskiego, Wojciech Mojkowski – Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, Agnieszka Zieziula – Dyrektor TUW, Mirosława Łojewska-Jaroszewicz – Dyrektor Wydziału Rolnictwa i Środowiska w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim, Andrzej Pleszuk – Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Obszarów Rybackich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego, Waldemar Szczęsny – Zastępca Dyrektora POR ARiMR, Marek Gryszko – Kierownik Wydziału Kontroli na Miejscu KOWR, Andrzej Bryczkowski – Zastępca Podlaskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

Walnemu Zgromadzeniu przewodniczył Prezes PIR Grzegorz Leszczyński. Prezes PIR podsumował 4-letnią kadencję Zarządu. Europoseł Krzysztof Jurgiel oraz inni przedstawiciele instytucji współpracujących z samorządem rolniczym przedstawili informacje dotyczące bieżących problemów z jakimi spotykają się w naszym województwie oraz zakres działań instytucji, które reprezentują. Izba Rolnicza Województwa Podlaskiego m.in. opiniowała wiele aktów prawych oraz interweniowała w sprawach rolniczych do KRiR, MRiRW oraz innych ministerstw i instytucji rolniczych. W latach 2015-2019 Izba Rolnicza zorganizowała wiele konferencji i szkoleń dla rolników z województwa podlaskiego.

Justyna Kaliszewicz
PIR Porosły

Konferencja dotycząca roli izb rolniczych z udziałem Ministra Rolnictwa Jana Krzysztofa Ardanowskiego

W dniu 6 maja 2019 roku Podlaska Izba Rolnicza zorganizowała konferencję pt.: „Rola Izb Rolniczych w kształtowaniu i realizacji polityki rolnej" w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku, która odbyła się w ramach wspólnego posiedzenia Rad Powiatowych PIR.

W spotkaniu wzięli udział Minister Rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski, parlamentarzyści, Wojewoda Podlaski Bohdan Paszkowski, Wiceprezes KRIR Mirosław Borowski, Zarząd Podlaskiej Izby Rolniczej wraz z delegatami, przedstawiciele organizacji rolniczych z województwa podlaskiego oraz rolnicy.

Jan Krzysztof Ardanowski Minister Rolnictwa przedstawił realizację programu Plan dla Wsi. W swoim wystąpieniu podkreślał, iż izby rolnicze są organizacją, która reprezentuje wszystkich rolników w Polsce, jest umocowana prawne i zabiera głos w ich imieniu. Minister Ardanowski zachęcał do wzięcia udziału w nadchodzących wyborach do izb rolniczych, które odbędą się 28 lipca 2019r.

Spotkanie było okazją do zaprezentowania działań podejmowanych przez Podlaską Izbę Rolniczą w dobiegającej końca V kadencji. Prezes Grzegorz Leszczyński w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na istotną rolę w pomoc rolnikom w sytuacjach nadzwyczajnych. Na szczególną uwagę zasługuje zaangażowanie w prace komisji ds. szacowania szkód

klęskowych oraz łowieckich. Z danych otrzymanych z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego wynika, iż w latach 2015-2018 przedstawiciele PIR dokonali 47 585 szacowań szkód na powierzchni 1 013 108 ha w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Podlaska Izba Rolnicza podjęła szereg działań zmierzających do poprawy sytuacji społeczno- gospodarczej na obszarach województwa podlaskiego. Sprawy, którymi się zajmowała dotyczyły m.in.: ASF, szkody łowieckie, niekorzystne zjawiska atmosferyczne, Program azotanowy i OSN, PROW 2014- 2020, budowa obwodnicy Augustowa. Realizując statut, Podlaska Izba Rolnicza organizowała szereg szkoleń, w ramach których zostało przeszkolonych ponad 800 osób. Prezes na zakończenie wystąpienia przedstawił propozycje zmian PIR do ustawy o izbach rolniczych.

To jedna z szesnastu regionalnych konferencji. Będą one podsumowane na konferencji ogólnopolskiej, która 28 maja odbędzie się w Warszawie.

Justyna Kaliszewicz
PIR Porosły

Wspólne posiedzenie z delegatami Wielkopolskiej Izby Rolniczej

W dniu 20 maja 2019r. odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej Podlaskiej Izby Rolniczej w Białymstoku dobiegającej końca V kadencji. W posiedzeniu wzięło udział 19 z 30 delegatów oraz zaproszeni goście.

Naradę rozpoczął Przewodniczący Ryszard Łapiński. W spotkaniu wzięli udział zaproszeni goście: Prezes Grzegorz Leszczyński, Dyrektor Biura Agnieszka Artemiuk, Dyrektor OR TUW w Białymstoku Agnieszka Zieziula, pracownicy PIR oraz delegaci Rady Powiatowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Jarocinie. Dyskutowano na temat aktualnej sytuacji w rolnictwie. Spotkanie było okazją do podsumowania dobiegającej końca V kadencji i wręczenia delegatom podziękowań i drobnych upominków. Delegaci z Jarocina przyjechali na wizytę studyjną w celu wymiany doświadczeń. W ramach wizyty odwiedzili gospodarstwo Antoniego Sowińskiego- Członka Zarządu, który zajmuje się produkcją mleka i posiada nowoczesną oborę.

Justyna Kaliszewicz
PIR Porosły

Krajowe Uroczystości Świętego Izydora Oracza w Białymstoku

W dniach 18- 19 maja 2019r. odbyły się Krajowe uroczystości związane z jubileuszową XV edycją Wspomnienia Świętego Izydora Oracza, patrona rolników. Obchody zainaugurowała uroczysta msza święta w kościele p.w. Niepokalanego Serca Maryi w Białymstoku pod przewodnictwem Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Henryka Ciereszko.

W sobotnich uroczystościach wzięli udział m.in.: podlascy parlamentarzyści, ks. Biskup Henryk Ciereszko, reprezentanci instytucji związanych z rolnictwem, rolnicy oraz uczniowie szkół rolniczych. Podlaską Izbę Rolniczą reprezentował Zarząd w składzie: Marek Siniło- Wiceprezes, Jolanta Wielgat- Członek Zarządu, Antoni Sowiński- Członek Zarządu oraz delegaci.

Po zakończonej mszy świętej zebrani goście przy dźwiękach orkiestry przemaszerowali na teren Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Rolniczego w Białymstoku. Na miejscu w parku szkolnym został posadzony Dąb Izydor. Ceremonii towarzyszyły trzy salwy armatnie, wypuszczono także białe gołębie.

Po przywitaniu gości nastąpiło uroczyste wręczenie odznaczeń.

Laureatami odznak honorowych resortu rolnictwa „Zasłużony dla rolnictwa", o które wystąpiła Podlaska Izba Rolnicza, zostali:

1. Jolanta Wielgat
2. Romualda Syczewska
3. Ireneusz Olszewski
4. Joanna Trzeciak
5. Mirosław Szulewski
6. Andrzej Aleksander Małyszko.

Podlaski Urząd Wojewódzki wyróżnił grawertonami Wojewody Podlaskiego następujące osoby i instytucje:

1. Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Białymstoku
2. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Białymstoku
3. Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Mońkach
4. Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Białymstoku
5. Marek Szkobodziński, Zdroje gm. Czarna Białostocka
6. Jan Leszek Wołosewicz, Zabłudów
7. Małgorzata i Krzysztof Wojtach, Szpakowo, gm. Jaświły
8. Sylwia Rydzewska, Jemieliste, gm. Filipów
9. Wojciech Gąsowski, Bagienki, gm. Tykocin
10. Artur Pawłuszewicz, Śliwno, gm. Choroszcz
11. Piotr i Marcin Jastrzębski, Dobrzyniówka, gm. Zabłudów.

Ks. Bp Henryk Ciereszko w swoim wystąpieniu podziękował Stowarzyszeniu św. Izydora za szerzenie kultu patrona rolników, a dyrektor Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Rolniczego w Białymstoku Wiesław Joszczyk przedstawił krótki rys historyczny placówki i jej obecne osiągnięcia.

Centrum Kształcenia Rolniczego otrzymało przy tej okazji pamiątkowy grawerton i kosiarkę Johnn Deere, a na zakończenie przed gośćmi wystąpił zespół „Kurpie Zielone".

Główne uroczystości XV edycji Wspomnienia Świętego Izydora Oracza odbyły się 19 maja 2019 roku. Centralnym punktem obchodów ku czci patrona rolników była msza święta pod przewodnictwem Jego Ekscelencji Arcybiskupa Tadeusza Wojdy, Metropolity Białostockiego. Podlaska Izba Rolnicza, jak co roku wystawiła poczet sztandarowy w składzie: Urszula Gąsowska, Urszula Miastkowska oraz Roman Miastkowski. Dary ołtarza wręczył Antoni Sowiński- Członek Zarządu PIR wraz z małżonką.

Podczas Mszy św. Metropolita Białostocki uhonorował medalem św. Izydora rolników i przedsiębiorców rolnych Podlasia, wykazującym się szczególnymi zasługami dla rolnictwa i jego rozwoju.

Laureatami XV edycji Medalu św. Izydora Oracza zostali:

1. Antoni Janusz Sowiński – zam. Dobki,
2. Stanisław Szczepańczuk – zam. Hieronimowo,
3. Andrzej Konieczny – zam. Pomorze,
4. Jan Józef Dynkowski – zam. Hajnówka,
5. Marcin Piotr Twarowski – zam. Liza Stara,
6. Michał Puchlik – zam. Białystok,
7. Mirosław Jerzy Kamiński – zam. Jaświły,
8. Tadeusz Borowski – Beszta – zam. Białystok,
9. Wanda Weronika Kulesza – zam. Dobrzyniewo Duże,
10. Waszczeniuk – rodzina wielopokoleniowa zam. Nowinka,
11. Wiesława Wróblewska – zam. Brzeźno,
12. Władysław Marek Moniuszko – zam. Zblutowo.

Laureatem XV edycji Medalu św. Izydora Oracza Medalem za szerzenie kultu patrona rolników uhonorowano Katolicki Zespół Wokalno-Instrumentalny „BOŻA NUTA" w Brańszczyku - zespół działający przy parafii Św. Jana Chrzciciela w Brańszczyku, w skład grupy wchodzą mieszkańcy gminy Brańszczyk. Swoją twórczością uświetniają uroczystości religijne i państwowe, np. dożynki, festyny rodzinne.

Justyna Kaliszewicz
PIR Porosły

XXVI Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych

i Dni z Doradztwem Rolniczym

VII Ogólnopolska Wystawa Królików Rasowych

REGIONALNA Wystawa Zwierząt Szepietowo 2019

HONOROWY PATRONAT

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wojewoda Podlaski

Marszałek Województwa Podlaskiego

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE:
PODR Szepietowo
Szepietowo-Wawrzyńce 64
18-210 Szepietowo
tel. 86/ 275 89 00
fax 86/ 275 89 20
www.odr.pl
www.facebook.com/podlaskiodr

SZEPIETOWO

29-30 czerwca 2019 r.

PATRONI MEDIALNI

GŁÓWNI SPONSORZY

SPONSORZY

Podlaskie

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej
„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Efektywne Mikroorganizmy™

w hodowli trzody chlewnej, bydła i drobiu

EM Probiotyk
EM Bokashi Probiotyk
EM Carbon Bokashi

EM CERTIFIED PRODUCT

Polecamy stosowanie oryginalnych produktów z logo EM Certified Product

KORZYŚCI

- stabilizacja mikroflory przewodu pokarmowego
- lepsze wykorzystanie składników pasz
- mniejszy udział leków w hodowli
- ograniczenie chorób i upadków zwierząt
- redukcja odoru, mniejsza uciążliwość hodowli dla otoczenia
- poprawa warunków sanitarnych
- ograniczenie populacji much

Greenland
TECHNOLOGIA EM

Greenland Technologia EM sp. z o.o., Trzcianki 6, 24-123 Janowiec
tel. 81 888 53 25, fax 81 888 53 26, e-mail: info@emgreen.pl, www.emgreen.pl

Greenland Technologia EM – wyłączny partner EM Research Organization Inc. Japan w Polsce i Europie Wschodniej

EM AUTHORIZED MANUFACTURER

Energo util Sp. z o.o.

Nowa Wieś Ełcka, ul. Ełcka 1A, 19-300 Ełk
tel./fax. 87 620 38 58, tel. kom. 783 888 809

Energia z samej natury

- Utyliazcja odpadów
- Energia cieplna
- Elektroenergetyka
- Produkcja mączki mięsno-kostnej i tłuszczu

BEZPŁATNY ODBIÓR

padłych zwierząt gospodarskich

ZGŁOSZENIA
tel. 87 620 38 58, 783 888 809

- zapewniamy szybki czas realizacji od momentu zgłoszenia
- odbierzemy sztukę specjalistycznym środkiem transportu wyposażonym w wciągarkę
- wystawimy dokumenty potwierdzające odbiór padłej sztuki w celu wyrejestrowania jej przez Państwa z ewidencji ARiMR

z województw: mazowieckiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego